

26.5.2017, א' סיוון התשע"ז

בוחן אמצע במודלים חישוביים 2017 סמסטר ב'

מרצים: פרופ' נחום דרשוביץ, פרופ' ישי מנצור.
מתרגלים: יובל מוסקוביץ', דפנה שדה, דין דורון.

הנחיות

משך הבחינה: שעה וחצי.
בבחינה 10 שאלות ו- 4 עמודים (כולל עמוד זה). יש לענות רק ע"ג דף התשובות המצורף.
הקפידו לרשום בדף התשובות את מספר הגרסא, המופיע בראשית דף זה!
אין להשתמש בחומר עזר.

בהצלחה!

1. נתון דקדוק חסר הקשר $G = (V, \Sigma, R, S)$ עבורו לכל $A \in V$ קיים $w \in (V \cup \Sigma)^*$ יחיד עבורו קיים ב- R כלל הגזירה $A \rightarrow w$. אילו מהטענות הבאות בהכרח נכונה?
- השפה $L(G)$ סופית.
  - השפה $L(G)$ רגולרית ויכולה להיות אין-סופית.
  - השפה $L(G)$ חסרת הקשר ויכולה להיות לא רגולרית.
  - השפה $L(G)$ אינה בהכרח חסרת הקשר.

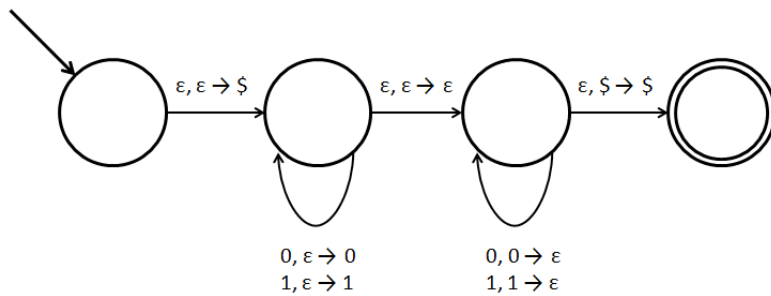
2. נתונה שפה L מעל א"ב כלשהו Σ ונתון $h: \Sigma \rightarrow \Sigma^*$ הומומורפיזם. אילו מהטענות הבאות נכונה בהכרח?
- $L \cap h^{-1}(h(L)) = L \cap h(h^{-1}(L))$
  - $L \cup h^{-1}(h(L)) = L \cup h(h^{-1}(L))$
  - $h(h^{-1}(L)) \subseteq L \subseteq h^{-1}(h(L))$
  - $h^{-1}(h(L)) \subseteq L \subseteq h(h^{-1}(L))$

3. נתון הדקדוק חסר ההקשר $G = (V, \Sigma, R, S)$ אשר כללי הגזירה שלו נתונים ע"י:

$$S \rightarrow 0S1 \mid 1S0 \mid 0S0 \mid 1S1 \mid \varepsilon$$

מהי השפה $L(G)$?

- $L(G) = \{0^n 0^n : n \geq 0\} \cup \{1^n 1^n : n \geq 0\} \cup \{0^n 1^n : n \geq 0\} \cup \{1^n 0^n : n \geq 0\}$
- השפה המוגדרת ע"י הביטוי הרגולרי $((0 \cup 1)(0 \cup 1))^*$.
- השפה המוגדרת ע"י הביטוי הרגולרי $((0 \cup 1)^*(0 \cup 1)^*)^*$.
- השפה המתקבלת ע"י ה-PDA הבא:

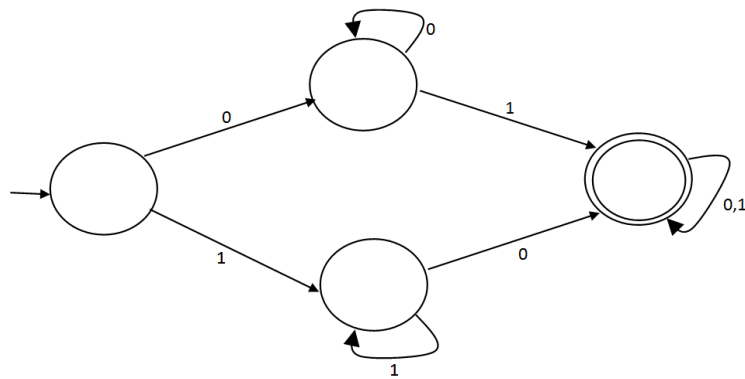
4. עבור שפה L מעל א"ב כלשהו Σ נגדיר

$$Double(L) = \{xy : xy \in \Sigma^*, |x| = |y|, x \in L, y \in L\}$$

עבור $L_1 = L(0^*1)$ נגדיר $L_2 = Double(L_1)$. בחרו את התשובה הנכונה:

- השפה L_2 היא רגולרית ואין-סופית.
- השפה L_2 היא חסרת הקשר אך אינה רגולרית.
- השפה L_2 אינה חסרת הקשר.
- השפה L_2 סופית.

5. נתון ה-DFA הבא:

השפה שמקבל האוטומט היא:

- כל המילים מעל $\{0,1\}$.
- כל המילים מעל $\{0,1\}$ המורכבות רק מ-0 או רק מ-1.
- כל המילים מעל $\{0,1\}$ שמתחילות ומסתיימות באותיות שונות.
- כל המילים מעל $\{0,1\}$ שיש בהם גם את האות 0 וגם את האות 1.

6. עבור $k \geq 1$ תהא $\Sigma = \{1, \dots, k\}$ ונזכיר כי הפונקציה $\#_i(w)$ מחזירה את מספר

המופעים של האות i במילה w . תהא

$$L = \{w \in \Sigma^* : \forall i \in \Sigma. \#_i(w) \geq 1\}$$

מהו מספר המצבים המינימלי מבין ה-DFA-ים המקבלים את L ?

- k .
- 2^k .
- $k!$.
- השפה L אינה רגולרית.

7. נגדיר "למת ניפוח מהסוף": שפה L מקיימת את למת הניפוח מהסוף אם קיים מספר טבעי t כך שלכל $w \in L$ המקיימת $|w| \geq t$ קיימת חלוקה $w = xyz$ כך ש- (1) לכל $i \geq 0$ מתקיים ש- $xy^i z \in L$ (2) $|y| \geq 1$; (3) $|yz| \leq t$. אילו מהטענות הבאות נכונה?
- כל שפה רגולרית מקיימת את למת הניפוח מהסוף.
  - אם שפה מקיימת את למת הניפוח מהסוף אז היא רגולרית.
  - שפה היא רגולרית אם ורק אם היא מקיימת את למת הניפוח מהסוף.
  - ישנן שפות רגולריות שלא מקיימות את למת הניפוח מהסוף.
8. עבור א"ב $\{0,1\}$, מספר טבעי $k \geq 0$ ושפות $L_1, L_2 \subseteq \{0,1\}^*$, נגדיר:

$$F(L_1, L_2, k) = \{w_1 w_2 : w_1 \in L_1, w_2 \in L_2, |w_1| + |w_2| = 2k\}$$

ותהא $L = \bigcup_{k \geq 0} F(L_1, L_2, k)$. אזי:

- אם L_1 ו- L_2 שפות רגולריות אז L שפה רגולרית.
- אם L_1 ו- L_2 שפות רגולריות אז L שפה חסרת הקשר וקיימות L_1 ו- L_2 עבורן L אינה רגולרית.
- קיימות שפות חסרות הקשר L_1 ו- L_2 עבורן L אינה חסרת הקשר.
- לכל שתי שפות רגולריות L_1 ו- L_2 , $\{ww : w \in \{0,1\}^*\} \not\subseteq L$.

9. שלושה מהביטויים הרגולריים הבאים מגדירים את אותה שפה. סמנו את הביטוי הרגולרי המגדיר שפה שונה משלושת האחרים.

- $a(a^*b^*)^*b$
- $a(a \cup b)^*b$
- $a^*abb^*(a^*abb^*)^*$
- $(a^*a \cup bb^*)^*$

10. תהי $L \subseteq \{ww^R : w \in \{0,1\}^*\}$. איזו מהטענות נכונה בהכרח?

- לא יתכן כי L רגולרית.
- L בהכרח חסרת הקשר.
- אם L אינסופית אז היא אינה רגולרית.
- אף אחת מהטענות אינה נכונה.